

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21918 - Dependència i Vulnerabilitat
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	21918 - Dependència i Vulnerabilitat
Crèdits	1,84 de presencials (46 hores) 4,16 de no presencials (104 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 1S
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Magdalena Ochogavia Mayol magdalena.ochogavia@uib.es	18:00	19:00	Dijous	14/09/2017	21/12/2017	AB06 RLL

Contextualització

L'assignatura Dependència i vulnerabilitat possibilita a l'estudiant conèixer les característiques de les persones en situació de dependència i els indicadors que suposa que puguin considerar-se persones vulnerables en els diferents moments de la seva vida i del seu cicle vital, així com analitzar les tipologies i models d'atenció a aquestes i a les seves famílies.

A més, també apropa a l'alumne al marc jurídic en relació a les persones en situació de dependència, integrant en el Treball Social les exigències que imposen els marcs legals i les normes de prestació de serveis.

Amb aquesta assignatura també s'han de poder avaluar les situacions de dependència aplicant mètodes i instruments de valoració de la mateixa i dissenyar plans d'intervenció amb els sistemes objecte d'estudi i atenció.

L'abordatge de la assignatura serà integral i relacional, amb continguts teòrics, opinions dels professionals de les Illes Balears que treballen en el sector desde diferents serveis i també s'experimentarà amb casos reals i simulats.

Que l'estudiant tingui habilitats, aptituds, actituds i capacitats per la relació d'ajuda és indispensable.

L'assignatura forma part de la matèria "Dependència i vulnerabilitat", mòdul "Context institucional de Treball Social".

Requisits

Recomanables

Com ja s'ha dit abans és necessari que l'estudiant tingui habilitats i capacitats per la relació d'ajuda, l'anàlisi i l'observació.

Guia docent

Així mateix, cal tenir clars quins són els principis ètics del Treball Social, especialment els relacionats amb l'autonomia, els drets de les persones, la llibertat a l'hora de prendre decisions, el respecte...

Serà fonamental creure en les potencialitats de les persones amb qui treballarem i dimensionar les seves possibilitats de canvi d'acord amb la realitat dels seus sistemes de pertinença i no a les nostres expectatives.

Haver superat amb èxit les assignatures de primer i segon curs dels estudis de Grau de treball Social contribuirà a fer un procés d'aprenentatge de l'assignatura parteixi d'una base segura que faciliti la integració tant dels continguts com dels processos d'intervenció professional que en aquesta assignatura es plantegen.

Competències

Entenem com a competència la combinació de coneixements, habilitats (intel·lectuals, manuals, socials...) actituds i valors que capacitaran a l'estudiant per assolir amb garanties la resolució de problemes o la intervenció en una situació, un context acadèmic professional o social determinat. Seran objectius a aconseguir:

- Conèixer i comprendre les relacions entre la salut i la situació social de les persones, el sistema gènere, la cultura i el cicle vital.
- Reconèixer les característiques dels problemes de salut que donen lloc a les necessitats d'atenció i suport social, amb especial referència a la discapacitat, a la dependència, a les addiccions i la salut mental.
- Analitzar les diferències entre les tipologies i models d'atenció a les persones amb dependència.
- Conèixer i comprendre el marc jurídic en relació a les persones en situació de dependència i els procediments de l'exercici dels drets i el compliment de les obligacions dels ciutadans en relació a l'administració pública.
- Integrar en el treball social amb persones en situació de dependència, les exigències que imposen els marcs legals i les normes de prestació de serveis.
- Avaluar situacions de dependència i recollir, tractar i analitzar la informació, considerant els punts de vista dels participants, les normes legals i els procediments institucionals.

Específiques

- * CE7 Capacitat de promoure el creixement, desenvolupament i independència de les persones per facilitar i enfortir les habilitats de relació interpersonal i millorar les seves condicions de vida..
- * CE8 Capacitat de respondre a situacions de crisi valorant la urgència de les situacions, planificant i desenvolupant accions per fer front a les mateixes..
- * CE16 Capacitat de defensar a les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats i actuar en el seu nom si la situació ho requereix. i.

Genèriques

- * CG5 Capacitat d'establir relacions professionals, identificant necessitats, problemes, dificultats i conflictes amb l'objecte de identificar la forma més adient de intervenir..

Guia docent

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Bloc 1. Contextualització

Tema 1.. Conceptes bàsics relacionats amb dependència i vulnerabilitat

Tema 2. Determinants demogràfics de la dependència a Espanya

Bloc 2.. Persona amb dependència i família

Tema 3. La situació de la persona amb dependència segons el moment del cicle vital. Indicadors de risc, crisis cícliques i processos de dol

Tema 4. La família de la persona amb dependència. El suport informal. Eines per la valoració de la situació del cuidador/s

Bloc 3. Sistema per l'autonomia i atenció a la dependència (SAAD)

Tema 5. La llei 39/2006 de 14 d3 desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència i les normes que la desenvolupen

Tema 6. Itinerari. Estructura i components dels instruments de valoració, protocols existents, AVD i pla individual d'atenció (PIA)

Bloc 4. La protecció de les persones amb dependència i les seves famílies.Referents legislatius. Serveis específics

Tema 7. Referències normatives relacionades amb les persones amb dependència

Tema 8. Drets de les persones en situació de dependència i responsabilitats públiques. Prestacions i ajudes directes i indirectes a les persones amb situació de dependència

Tema 9. Serveis específics per persones amb situació de dependència

Bloc 5. La intervenció del treballador social en l'atenció a les persones amb situació de dependència i les seves famílies

Tema 10. Estudi de la situació psico-socio-familiar relacional, diagnòstic, pla de treball, intervenció i avaluació amb sistemes amb persones amb dependència ,

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Contextualització teòrica	Grup gran (G)	Presentació i exposició dels continguts de l'assignatura per part de la professora amb la finalitat de plantetjar els	28

3 / 7

Data de publicació: 10/07/2017

Abans d'imprimir aquest document, pensau bé si és necessari fer-ho. El medi ambient és cosa de tothom.

©2016 Universitat de les Illes Balears. Cra. de Valldemossa, km 7.5. Palma (Illes Balears). Tel.: +34 - 971 17 30 00. E-07122. CIF: Q0718001A

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21918 - Dependència i Vulnerabilitat
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			principals nuclis objecte d'estudi. L'alumne els complementarà amb la consulta de fonts bibliogràfiques i documentals. Se presentaran i desenvoluparan exemples de situacions reals per la seva connexió amb la pràctica. També participaran professionals que treballin en programes de la CA d'atenció a persones amb dependència.	
Classes pràctiques	Sessions pràctiques	Grup gran (G)	S'estructuraran a partir de la realització d'exercicis individuals i en petits grups i d'experimentar i relacionar amb els continguts de les classes teòriques i així passar en relació teoria i pràctica fins aconseguir els resultats dels aprenentatges associats a la matèria. Així mateix cada grup exposarà la feina feta de diferents exercicis que haurà realitzat no presencialment..	16
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	Exàmen global de l'assignatura (25 preguntes tipus test +fluxgrama+cas pràctic)	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparar , desenvolupar el contingut dels diferents temes	L'estudiant haurà de complementar la informació facilitada per la professora amb les fonts documentals obligatòries com a mínim ja que també son matèria per l'examen.	34
Estudi i treball autònom en grup	Registre, reflexió de les sessions pràctiques. Acabar els exercicis realitzats. els treballs no finalitzats a classe	Confeccionar un registre de les sessions pràctiques en grups petits. annexar	35
Estudi i treball autònom individual o en grup	Recerca de informació i documentació específica	L'estudiant haurà de cercar fonts documentals , situacions reals, realitzar exercicis individuals i grupals encarregats durant les sessions pràctiques presencials o de forma no presencial.	35

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Guia docent

Per valorar que l'alumne ha assolit les competències previstes es realitzaran diferents activitats d'avaluació contínua; aquestes es concretaran al cronograma de l'assignatura. Cada activitat es puntuarà amb 10 punts.

Podran realitzar l'itinerari B els estudiants que acreditin raons justificades de no poder realitzar l'itinerari A (laborals, familiars...) i després d'acordar-ho amb la professora signarà acord abans del 28 de setembre de 2017.

Ambdós itineraris tenen especificats els criteris d'avaluació més baix.

Sessions pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	S'estructuraran a partir de la realització d'exercicis individuals i en petits grups i d'experimentar i relacionar amb els continguts de les classes teòriques i així posar en relació teoria i pràctica fins aconseguir els resultats dels aprenentatges associats a la matèria. Així mateix cada grup exposarà la feina feta de diferents exercicis que haurà realitzat no presencialment..
Criteris d'avaluació	A. Assistència a les sessions de 2 hores previstes + participació activa en la realització dels exercicis programats. Només es pot faltar a una classe sense justificar.

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Exàmen global de l'assignatura (25 preguntes tipus test +fluxgrama+cas pràctic)
Criteris d'avaluació	A i B .Examen de 25 preguntes tipus test(0,2x 25)+ fluxgrama(2)+ cas pràctic(3)

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Registre, reflexió de les sessions pràctiques.Acabar els treballs no finalitzats a classe

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Confeccionar un registre de les sessions pràctiques en grups petits. annexar els exercicis realitzats.
Criteris d'avaluació	A.En grup . Preparació dels exercicis que requereixen feina prèvia.Elaboració de la memòria de les sessions :descripció, continguts teòrics relacionats, reflexions i com annexes els exercicis realitzats en petits grups prèviament, anàlisi pel·lícula (1), cas pràctic (5) i Serveis especialitzat (4) B.Individual Disseny d'un cas pràctic(5), Recerca i anàlisi de 2 articles tècnics acordats previament amb la professora (2).

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21918 - Dependència i Vulnerabilitat
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	C
Idioma	Català

Treball sobre tres pel·lícules de cinema on es tracten situacions envers la població amb dependència i les seves famílies(3)

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

LECTURES OBLIGATÒRIES :

CRESPO LÓPEZ,M Y LÓPEZ MARTÍNEZ, J (2007) Apoyo a los cuidadores de familiares mayores dependientes en el hogar:desarrollo del programa "Cómo mantener su bienestar". Colección estudios.Serie dependencia.IMSERSO

DIZYMENEÉNDEZ,D (Dtra) y otros (2010) Dependencia y familia: una perspectiva socio-económica. Colección estudios, Serie Dependencia .IMSERSO

GARAU,J 2010) "Protecció a les persones majors vulnerables i Guia per a la prevenció i actuació davant el maltractament a persones majors" (79-113).Primer forum senior a Mallorca.

JULVE,NEGRO,M.(2006)" Los cuidados invisibles de la dependencia" .Revista SSSS y Política Social nº 73 (117-131)

VARIS (2008) Guia per als familiars cuidadors.Conselleria d'afers socials del Govern Balear .

VARIS (2011)Guia práctica. Ética para los profesionales de áctica .Ética para los profesionales de la salud.SAR .

Ley 39/2006 de promoción de la autonomía personal y atención a las personas en situación de dependencia ,baremde valoració inormes que la desenvolupen

OCHOGAVÍA MAYOL, M (2010) "Asesoramiento y apoyo a la familia en el proceso de valoración de la dependencia y PIA" Integración,revista sobre discapacidad visual.edición digital nº 56.

Bibliografia complementària

Bibliografía complementaria

BERMEJO BARRERA, José Carlos (2002)

Cuidar de las personas mayores dependientes

Ed. Sal Terrae

BÓDALO LOZARRO, E. (2008)

Dependencia y vulnerabilidad. Trabajo social y discapacidad.

Diego Martin.

CAYO PÉREZ, L -Dtor-(2004)

La protección de las situaciones de dependencia en España.

Colección CERMI. Es. Madrid.

CAYO PÉREZ, L.- Dtor -(2010)

Análisis de los desarrollos normativos del Sistema para la Autonomía y atención a la dependencia. Estudio comparativo autonómico.

Colección CERMI. Es. Madrid.

GILLETI, Eva, GARAVENTA, J, LAMBERTI, S (2009)

Vulnerabilidad, desvalimiento y maltrato infantil en las organizaciones familiares.

Ed. CEP, S. L.

HOWE, D. (1997).

La teoría del vínculo afectivo para la práctica del trabajo social. Barcelona: Paidós.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21918 - Dependència i Vulnerabilitat
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	C
Idioma	Català

RODRIGUEZ, Ángel y otros (2004)

Libro Blanco Atención a las personas en situación de dependencia en España.

Ministerio de trabajo y Asuntos sociales.Madrid.

SORRENTINO, A.M (1990)

Handicap y rehabilitación: Una brújula sistémica en el universo relacional del niño con deficiencias físicas.
Paidós.

TOBIO, C., AGULLO, M.S., GÓMEZ, M. V., MARTIN, M. T. (2010)

El cuidado de las personas. Un reto para el siglo XXI.

Fundació "La Caixa"

VARIOS (2004)

Revista de Servicios Sociales y Política social.

Trabajo social y Salud II nº 65

Consejo General de Colegios oficiales de Diplomados en Trabajo Social

VARIOS (2006)

Revista de Servicios Sociales y Política social.

La protección social a las personas en situación de dependencia (II).nº 73.

Consejo General de Colegios oficiales de Diplomados en Trabajo Social

VARIOS (2008)

Revista de Servicios Sociales y Política social.

Viejas y nuevas pobreza n° 81

Consejo General de Colegios oficiales de Diplomados en Trabajo Social

VARIOS. (2005)

Cuidado de la dependencia e inmigración. Informe de resultados.

Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

VARIOS (2006)

Informe anual sobre la vulnerabilidad social.Las personas en situación de dependencia.recomendaciones para la disminución de su vulnerabilidad.

Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

VARIOS (2010)

Ponències i conclusions del primer forum sènior a Mallorca

Federació d'Associacions de persones majors de la part forana i Consell de Mallorca.

Altres recursos

www.caib.es - Portal de la Direcció General de Dependència

www.cermi.es

www.sid.usal.es

www.dependencia.imserso.es

catedradependencia.uib.cat/anuaris